2025/2441

10.12.2025

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2025/2441,

26. november 2025,

millega muudetakse määrust (EL) 2018/1806 peatamiskorra läbivaatamise osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([1])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1806 ([2]) on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa (edaspidi „viisanõue"), ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud selliste viibimiste puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul (edaspidi „viisanõudest vabastamine").

(2) Viisavaba reisimine toob märkimisväärset kasu nii liidule kui ka kolmandatele riikidele. Majandus-, sotsiaal- ja kultuurisuhted kolmandate riikidega loovad heaolu ning edendavad rahvusvahelisel tasandil liidu avatust ja vaba olemust vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alana. Sellega seoses on liidu ühine viisapoliitika kolmandate riikidega tehtava koostöö nurgakivi. Samal ajal on muutuv geopoliitiline kontekst toonud kaasa uusi viisavaba reisimisega seotud probleeme. Nimetatud uute probleemide ning määruse (EL) 2018/1806 II lisas loetletud kolmandatest riikidest (edaspidi „viisanõudest vabastatud kolmandad riigid") tulenevate mitmesuguste ebaseadusliku rände, avaliku korra ja julgeolekuriskidega tegelemiseks tuleks viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanike suhtes kehtivat viisanõudest vabastamise ajutise peatamise korda (edaspidi „peatamiskord") tugevdada ja tõhustada.

(3) Peatamiskorra kasutamist tuleks hõlbustada, eelkõige laiendades selle aktiveerimise võimalikke aluseid, kohandades asjaomaseid künniseid ja menetlusi ning tugevdades komisjoni seire- ja aruandluskohustusi.

(4) Liit on sõlminud viisanõudest vabastatud kolmandate riikidega mitu lühiajalise viisa nõudest loobumise lepingut ja võib tulevikus selliseid lepinguid veel sõlmida. Kui peatamiskord aktiveeritakse kolmanda riigi suhtes, kellega liit on sõlminud sellise lepingu, tuleks peatamiskorda kohaldada, ilma et see piiraks asjaomases lepingus sätestatud peatamise aluseid ja menetlusi käsitlevate asjakohaste sätete kohaldamist. Selleks, et liidu õiguse alusel viisanõudest vabastamise peatamine saaks kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega jõustuda, tuleb asjaomase lepingu kohaldamine samal ajal nõukogu otsusega peatada.

(5) Kuna on vaja tagada viivitamatu ja asjakohane reageerimine hübriidohtudele kooskõlas liidu õiguse ja liidu rahvusvaheliste kohustustega, peaks olema võimalik peatamiskord aktiveerida juhul, kui on olemas hübriidohtudest tulenevad riskid või ohud liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule, näiteks olukorras, kus mõne riigi toetusel kasutatakse rändajaid vahendina ühiskonna ja peamiste institutsioonide destabiliseerimiseks ja kahjustamiseks, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1359 ([3]).

([1]) Euroopa Parlamendi 7. oktoobri 2025. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 17. novembri 2025. aasta otsus.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1359, mis käsitleb kriisiolukordi ja vääramatu jõu olukordi rände- ja varjupaigaküsimuste valdkonnas ning millega muudetakse määrust (EL) 2021/1147 (ELT L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(6) On väga tähtis, et viisanõudest vabastatud kolmandate riikide väljastatud reisi-, isikut tõendavaid ja alusdokumente oleks võimalik täielikult usaldada. Samuti on väga tähtis, et selliseid dokumente ei oleks lihtne võltsida. Kuna süsteemsed puudused viisanõudest vabastatud kolmandate riikide dokumentide turvalisust käsitlevates õigusaktides või menetlustes võivad põhjustada riske või ohte liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule, peaks selle alusel saama peatamiskorra aktiveerida.

(7) Investoritele kodakondsuse andmise kavad, mida rakendavad viisanõudest vabastatud kolmandad riigid, võimaldavad viisavaba reisimist liitu kolmandate riikide kodanikele, kellele kehtiks muidu viisanõue. Investoritele kodakondsuse andmise kava alusel antakse eelnevalt kindlaksmääratud maksete või investeeringute eest isikule kodakondsus, ilma et kõnealusel isikul oleks asjaomase kolmanda riigiga tegelikku sidet. Liit austab küll suveräänsete riikide õigust otsustada oma naturalisatsioonimenetluse üle, kuid takistada tuleks seda, et viisanõudest vabastatud kolmandad riigid kasutaksid viisavaba sissepääsu liitu vahendina, mis võimaldab saada üksikinvesteeringute tegemise eest tasuks kodakondsuse. Samuti puuduvad sellistel kolmandatel riikidel seoses investoritele kodakondsuse andmise kavadega põhjalikud julgeolekukontrollid, kontrollimenetlused ja hoolsuskohustused, mis tekitavad liidu kodanikele mitmeid tõsiseid julgeolekuriske, näiteks rahapesust ja korruptsioonist tulenevaid riske. Et viisavaba sissepääsu liitu nimetatud otstarbeks ei kasutataks, peaks olema võimalik kolmanda riigi viisanõudest vabastamine peatada, kui see riik on otsustanud rakendada investoritele kodakondsuse andmise kava, mille alusel antakse isikule kodakondsus, ilma et kõnealusel isikul oleks nimetatud kolmanda riigiga tegelikku sidet.

(8) Viisanõudest vabastatud kolmanda riigi viisapoliitika, mis ei ole vastavusse viidud liidu viisapoliitikaga seoses viisanõudest vabastatud kolmandate riikide loeteluga, võib põhjustada ebaseaduslikku rännet liitu, eelkõige juhul, kui asjaomane kolmas riik on liidule geograafiliselt lähedal. Seetõttu peaks olema võimalik peatamiskord aktiveerida juhul, kui komisjon jõuab pärast hindamist järeldusele, et kolmanda riigi viisapoliitika mittevastavuse tõttu võib järsult kasvada selliste kolmanda riigi kodanike arv, kes saabuvad seaduslikult kõnealuse kolmanda riigi territooriumile ja sisenevad seejärel ebaseaduslikult liikmesriikide territooriumile.

(9) Määruses (EL) 2018/1806 on kindlaks määratud kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat või kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud. Osa kriteeriume, mida kasutatakse viisanõudest vabastamise asjakohasuse hindamiseks, on arvesse võetud kõnealuse määruse peatamise aluseid käsitlevates sätetes, et tagada seeläbi seos viisanõudest vabastamise kriteeriumide ja peatamise aluste vahel. Seepärast tuleks käesoleva määrusega muudetud peatamiskorraga näha ette ka võimalus peatada viisanõudest vabastamine, kui liidu välissuhted viisanõudest vabastatud kolmanda riigiga halvenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjas kindlaks määratud põhimõtete raske rikkumise, põhivabaduste või rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest või rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevate kohustuste raske rikkumise, rahvusvahelise õiguse ja rahvusvaheliste õiguslike nõuete raske rikkumise, rahvusvaheliste kohtuotsuste ja -määruste täitmata jätmise tõttu või seetõttu, et tegutsetakse liidu või liikmesriikide suhtes vaenulikult eesmärgiga destabiliseerida või kahjustada ühiskonda või institutsioone, mis on liidu või liikmesriikide avaliku korra ja sisejulgeoleku jaoks keskse tähtsusega. Selline vaenulik tegevus võib tuleneda välissekkumisest poliitilistesse protsessidesse, majanduslikust survestamisest, küberoperatsioonidest, majandusspionaažist või elutähtsa taristu sabotaažist. Kuna seeläbi mõjutatakse liidu välissuhteid tervikuna, peaks komisjonil olema ainuõigus aktiveerida pärast liikmesriikidega konsulteerimist peatamiskord, kui liidu välissuhted viisanõudest vabastatud kolmanda riigiga halvenevad. Kui komisjon kaalub viisanõudest vabastamise peatamist sellel alusel, peaks komisjon oma hinnangus arvesse võtma peatamise võimalikku mõju asjaomase kolmanda riigi kodanikele.

(10) Viisanõudest vabastatud kolmandate riikidega sõlmitud lühiajalise viisa nõudest loobumise lepingud võivad sisaldada peatamise aluseid, mis erinevad peatamiskorras kindlaks määratud alustest. Seepärast peaks peatamiskorda olema võimalik aktiveerida ka nendel alustel. Lühiajalise viisa nõudest loobumise lepingutes sätestatud peatamise aluste kasutamine peaks aga olema piiratud nimetatud lepingute kohaldamisalaga.

(11) Komisjon peaks igal üksikjuhul eraldi hindama peatamiskorra aktiveerimise künniseid juhul, kui järsult kasvab selliste viisanõudest vabastatud kolmanda riigi kodanike arv, kes on saanud liikmesriigi territooriumile sisenemise keelu või kelle puhul leitakse, et nad viibivad liikmesriigi territooriumil ilma vastava õiguseta, viisanõudest vabastatud kolmanda riigi kodanike varjupaigataotluste arv, mille puhul taotluste heakskiitmise määr on madal, või viisanõudest vabastatud kolmanda riigi kodanikega seotud raskete kuritegude arv. Eelkõige peaks komisjonil olema võimalik hinnata, kas liikmesriikide teatatud juhtudel või komisjoni enda analüüsi põhjal on selgunud konkreetseid asjaolusid, mis õigustaksid määruse (EL) 2018/1806 asjaomastes sätetes kehtestatud künnistest madalamate või kõrgemate künniste kohaldamist. Komisjon peaks hindamisel arvesse võtma muu hulgas seda, milline suhe on liikmesriigi välispiiri ebaseaduslike ületuste arvu, põhjendamatute varjupaigataotluste arvu või viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanikega seotud kuritegude arvu ning mõjutatud liikmesriikide arvu ja suuruse vahel, ning nende arvude mõju mõjutatud liikmesriikide üldisele rändeolukorrale, varjupaigasüsteemide toimimisele või sisejulgeolekule. Komisjon peaks ühtlasi arvesse võtma meetmeid, mida asjaomane kolmas riik on olukorra parandamiseks võtnud. Komisjon peaks enne asjaomase õigusakti vastuvõtmist põhjalikult hindama viisanõudest vabastamise peatamise vajalikkust, proportsionaalsust ja tagajärgi.

(12) Selleks et teavitada komisjoni asjaoludest, mis võivad endast kujutada peatamise alust, peaks liikmesriikidel olema võimalik võtta arvesse kahest kuust pikemaid vaatlusperioode, et teha kindlaks mitte ainult asjaomase olukorra ootamatuid muutusi, vaid ka pikemaajalisi, kuni 12 kuu pikkuseid suundumusi, mis võivad õigustada viisanõudest vabastamise peatamise korra aktiveerimist.

(13) Kui komisjon peab seda vajalikuks või kui Euroopa Parlament või nõukogu seda taotleb, peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande kõigi viisanõudest vabastatud kolmandate riikide suhtes tehtava viisavabaduse süstemaatilise seire tulemuste kohta, tuginedes muu hulgas liidu infosüsteemidest, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2226 ([4]) loodud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1240 ([5]) loodud Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem, ning liidu organitelt ja asutustelt saadud andmetele. Aruandes tuleks keskenduda nendele viisanõudest vabastatud kolmandatele riikidele, kes komisjoni analüüsi kohaselt ei vasta enam määruses (EL) 2018/1806 sätestatud viisanõudest vabastamise kriteeriumidele, mis on peatamise aluste seisukohast asjakohased, või nendele viisanõudest vabastatud kolmandatele riikidele, kes tekitavad konkreetseid probleeme, mis võivad juhul, kui neid ei lahendata, viia peatamiskorra aktiveerimiseni. Eelkõige on asjakohane, et komisjon kaaluks aruannete esitamist nende kolmandate riikide kohta, kes on kantud määruse (EL) 2018/1806 II lisasse hiljuti ja ilma liiduga viisanõude kaotamise dialoogi pidamata, kui komisjon peab seda vajalikuks ja eelkõige esimestel aastatel pärast asjaomaste kolmandate riikide viisanõudest vabastamist käsitleva õigusakti jõustumist.

(14) Kui peatamiskord aktiveeritakse selle alusel, et viisanõudest vabastatud kolmas riik, kes on viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi edukalt lõpule viinud, ei ole täitnud välissuhete või põhiõigustega seotud erinõudeid, mida kasutati kõnealuse kolmanda riigi kodanike viisanõude kaotamise asjakohasuse hindamiseks, või alusel, et liidu välissuhted on kõnealuse viisanõudest vabastatud kolmanda riigiga halvenenud, peaks komisjon eelistama sihipärast käsitust. Sellise käsituse kohaselt peaks komisjon peatamist kohaldama eelkõige vastutavatel ametikohtadel olevate isikute suhtes, nagu asjaomase kolmanda riigi ametlike delegatsioonide liikmed, asjaomase kolmanda riigi kohalike, piirkondlike ja riikide valitsuste liikmed, asjaomase kolmanda riigi parlamentide liikmed või kõrged ametiisikud või sõjaväeametnikud, et kahjulikud tagajärjed asjaomase kolmanda riigi elanikkonnale oleksid võimalikult väiksed. Komisjon peaks pidevalt jälgima, kas peatamiskorra aktiveerimisega on saavutatud soovitud tulemus, ning esitama selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aruandeid.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

(15) Kui otsus viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta on tehtud selle alusel, et viisanõudest vabastatud kolmas riik, kes on viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi edukalt lõpule viinud, ei ole täitnud välissuhete või põhiõigustega seotud erinõudeid, mida kasutati kõnealuse kolmanda riigi kodanike viisanõude kaotamise asjakohasuse hindamiseks, või alusel, et liidu välissuhted on kõnealuse viisanõudest vabastatud kolmanda riigiga halvenenud, ning kui nimetatud otsus on suunatud kõnealuse kolmanda riigi vastutavatel ametikohtadel olevatele kodanike kategooriatele, peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et mitte näha ette erandeid ajutisest viisanõudest kogu ajutise peatamise kehtivuse ajaks.

(16) Kui komisjon kaalub viisanõudest vabastamise peatamist oma analüüsi põhjal või liikmesriigi teate alusel, peaks komisjon oma hinnangus arvesse võtma peatamise mõju asjaomase kolmanda riigi kodanikuühiskonnale, eelkõige juhul, kui inimõiguste olukord selles kolmandas riigis on halvenenud.

(17) Kui on tehtud otsus kolmanda riigi viisanõudest vabastamine ajutiselt peatada, peaks jääma piisavalt aega, et pidada peatamise tinginud asjaolude kõrvaldamiseks komisjoni ja asjaomase kolmanda riigi vahel tõhustatud dialoogi. Selleks peaks komisjoni rakendusaktiga kindlaks määratud ajutise peatamise kestus olema 12 kuud ning seda peaks olema võimalik pikendada delegeeritud õigusaktiga veel 24 kuu võrra. Delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel on oluline, et komisjon selgitaks üksikasjalikult asjaomase kolmanda riigiga peetud tõhustatud dialoogi tulemusi, kõnealuse kolmanda riigi ja asjaomaste liikmesriikide võetud meetmeid ning põhjusi, miks leiti, et ajutise peatamiseni viinud asjaolusid ei ole kõrvaldatud. Kui enne delegeeritud õigusakti kohaldamisaja lõppemist lahendust ei leita ja komisjon esitab seadusandliku ettepaneku kanda viide asjaomasele kolmandale riigile määruse (EL) 2018/1806 II lisast I lisasse, peaks komisjon võtma vastu delegeeritud õigusakti, millega pikendatakse ajutist peatamist kuni vastuvõetud seadusandliku ettepaneku jõustumiseni. Kõnealune pikendamine ei tohiks olla pikem kui 24 kuud.

(18) Kui võetakse vastu rakendusakt, millega peatatakse ajutiselt kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine selle alusel, et kõnealune kolmas riik, kelle kodanikud on viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena viisanõudest vabastatud, ei ole täitnud välissuhete või põhiõigustega seotud erinõudeid, mida kasutati kõnealuse kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise asjakohasuse hindamiseks, või liidu välissuhete halvenemise tõttu kolmanda riigiga ja kui need asjaolud püsivad, peaks komisjonil olema võimalik otsustada, et delegeeritud õigusakti, millega peatamist pikendatakse, kohaldatakse üksnes teatavate kolmanda riigi kodanike kategooriate suhtes, võttes arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ja proportsionaalsuse põhimõtet. Kui enne kõnealuse delegeeritud õigusakti kohaldamisaja lõppemist lahendust ei leita, peaks komisjon olukorda uuesti hindama ja tal peaks olema võimalik otsustada peatamist veelgi pikendada uue delegeeritud õigusaktiga, mida kohaldatakse kindlaks määratud kolmanda riigi kodanike kategooriatele.

(19) Kui see on põhjendatud olukorra kiireloomulisusega, näiteks selleks, et hoida ära ebaseaduslikult liikmesriikide territooriumile saabuvate kolmandate riikide kodanike massilist sissevoolu või tõsist kahju liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule, peaks määruse (EL) 2018/1806 kohaselt komisjoni abistamiseks loodud komitee esimees kaaluma komitee kokkukutsumise tähtaja lühendamist ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 182/2011 ([6]) sätestatud kirjaliku menetluse kasutamist, kuna see võimaldaks kõnealusel komiteel esitada oma arvamuse kiiremini, kui see muidu oleks võimalik.

(20) Viisanõudest vabastamise ajutine peatamine tuleks lõpetada siis, kui peatamise tinginud asjaolud enne peatamise perioodi lõppu kõrvaldatakse. Selleks peaks komisjon võtma enne peatamisperioodi lõppu vastu rakendusakti, kui see periood on kindlaks määratud rakendusaktis, või delegeeritud õigusakti, kui see periood on kindlaks määratud delegeeritud õigusaktis.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(21) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ; ([7]) seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(22) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' ([8]) sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ([9]) artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda.

(23) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([10]) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ([11]) artikliga 3.

(24) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([12]) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ([13]) artikliga 3.

(25) Küprose puhul on käesolev määrus õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1 tähenduses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2018/1806 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 8*

1. Erandina artiklist 4 võib II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise ajutiselt peatada asjakohaste ja objektiivsete andmete alusel kooskõlas artiklites 8a–8f sätestatud tingimuste ja menetlusega (edaspidi „peatamiskord").

([7]) Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).

([8]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([10]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

([11]) Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

([12]) ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

([13]) Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

Peatamiskorra võib aktiveerida liikmesriigi teatega komisjonile kooskõlas artikliga 8b või komisjoni enda analüüsi põhjal kooskõlas artikliga 8c.

2. Kui liidu ja II lisas loetletud kolmanda riigi vahel on sõlmitud lühiajalise viisa nõudest loobumise leping, kohaldatakse käesoleva määruse artikleid 8a, 8e ja 8f, ilma et see piiraks kõnealuses lepingus sätestatud peatamise aluste ja menetlustega seotud asjakohaste sätete kohaldamist.“

2) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 8a*

1. Peatamiskorra võib aktiveerida ükskõik millisel järgmisel alusel:

a) liikmesriigi territooriumile sisenemise keelu saanud või ilma vastava õiguseta liikmesriigi territooriumil viibivate II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike arvu järsk kasv;

b) II lisas loetletud sellise kolmanda riigi kodanike esitatud varjupaigataotluste arvu järsk kasv, mille puhul taotluste heakskiitmise määr on madal;

c) II lisas loetletud kolmanda riigiga väheneb tagasivõtmisalane koostöö või muud tagasivõtmisalasest koostööst keeldumise juhtumid;

d) II lisas loetletud kolmanda riigiga seotud suur risk või otsene oht liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule, mis tuleneb eelkõige mis tahes järgmisest asjaolust:

i) asjaomase kolmanda riigi kodanikega seotud raskete kuritegude arvu järsk kasv, mida tõendavad objektiivne, konkreetne ja asjakohane teave ning pädevate asutuste esitatud andmed;

ii) hübriidohud;

iii) süsteemsed puudused dokumentide turvalisust käsitlevas õiguses või menetlustes;

e) II lisas loetletud kolmas riik rakendab investoritele kodakondsuse andmise kava, mille alusel antakse isikule kodakondsus eelnevalt kindlaksmääratud maksete või investeeringute eest, ilma et kõnealusel isikul oleks asjaomase kolmanda riigiga tegelikku sidet;

f) II lisas loetletud kolmas riik ei ole oma viisapoliitikat liidu viisapoliitikaga vastavusse viinud, millest tulenevalt võib eelkõige asjaomase kolmanda riigi geograafilise läheduse tõttu liidule järsult kasvada muude kolmandate riikide kodanike arv, kes sisenevad pärast asjaomase kolmanda riigi territooriumil viibimist või selle läbimist ebaseaduslikult liikmesriikide territooriumile;

g) II lisas loetletud kolmas riik, kes on liiduga viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi edukalt lõpule viinud, ei täida artiklil 1 põhinevaid oma kodanike viisanõudest vabastamise asjakohasuse hindamiseks kasutatud erinõudeid;

h) liidu välissuhted on II lisas loetletud kolmanda riigiga halvenenud, kuna

i) asjaomane kolmas riik rikub raskelt ÜRO põhikirjas kindlaks määratud põhimõtteid,

ii) asjaomane kolmas riik rikub raskelt põhivabadusi või rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest või rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi,

iii) asjaomane kolmas riik rikub raskelt rahvusvahelist õigust ja rahvusvahelisi õiguslikke nõudeid,

iv) asjaomane kolmas riik ei täida rahvusvahelisi kohtuotsuseid ja -määrusi või

v) asjaomane kolmas riik tegutseb liidu või liikmesriikide suhtes vaenulikult eesmärgiga destabiliseerida või kahjustada ühiskonda või institutsioone, mis on liidu või liikmesriikide avaliku korra ja sisejulgeoleku jaoks keskse tähtsusega;

i) liidu ja II lisas loetletud kolmanda riigi vahelises lühiajalise viisa nõudest loobumise lepingus sätestatud muu peatamise alus, mis on piiratud asjaomase lepingu kohaldamisalaga.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punktide a ja b ning punkti d alapunkti i ning lõike 4 kohaldamisel käsitatakse järsu kasvuna kasvu, mis ületab 30 % künnist, välja arvatud juhul, kui komisjon järeldab artikli 8b lõike 5 kohase läbivaatamise tulemusena või artikli 8c lõikes 2 osutatud analüüsi põhjal, et konkreetsel juhul tuleb kohaldada sellest erinevat künnist. Komisjon põhjendab sellist järeldust igakülgselt.

Hiljemalt 31. detsembriks 2028 hindab komisjon, kuidas esimeses lõigus sätestatud künnist on rakendatud, ning esitab hindamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Hindamisel keskendutakse eelkõige sellele, kas künnis on peatamiskorra kohaldamisel asjakohane.

3. Käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohaldamisel käsitatakse madala taotluste heakskiitmise määrana varjupaigataotluste heakskiitmise määra, mis on alla 20 %, välja arvatud juhul, kui komisjon järeldab artikli 8b lõike 5 kohase läbivaatamise tulemusena või artikli 8c lõikes 2 osutatud analüüsi põhjal, et konkreetsel juhul tuleb kohaldada sellest erinevat künnist. Komisjon põhjendab sellist järeldust igakülgselt.

4. Lõike 1 punkti c kohaldamisel tähendab II lisas loetletud kolmanda riigiga tagasivõtmisalase koostöö vähenemine seda, et selliste tagasivõtutaotluste määr (mida tõendavad piisavad andmed), mille liikmesriik on asjaomasele kolmandale riigile esitanud selle kodanike kohta, või kui liidu või kõnealuse liikmesriigi ja asjaomase kolmanda riigi vahelises tagasivõtulepingus on sätestatud tagasivõtukohustus, siis läbi asjaomase kolmanda riigi liikunud muude kolmandate riikide kodanike kohta, kuid mille rahuldamisest on keeldutud, on järsult tõusnud.

5. Lõike 1 punkti c kohaldamisel võib muude tagasivõtmisalasest koostööst keeldumise juhtudena käsitada järgmist:

a) lükkab tagasivõtutaotluse tagasi või ei menetle seda aegsasti, sealhulgas ei aita kindlaks teha kolmanda riigi kodanikke, kelle suhtes on liikmesriik esitanud tagasivõtutaotluse, või tekitab tagasisaatmise täideviimisel muul viisil püsivaid praktilisi takistusi;

b) ei väljasta reisidokumente aegsasti, et kolmanda riigi kodanike tagasisaatmine saaks toimuda II lisas loetletud kolmanda riigiga sõlmitud tagasivõtulepingus sätestatud tähtaegade jooksul, või keeldub tunnustamast tagasivõtulepingus sätestatud tähtaegade möödumise järel välja antud Euroopa reisidokumente;

c) II lisas loetletud kolmanda riigiga sõlmitud tagasivõtuleping lõpetatakse või peatatakse.

Artikkel 8b

1. Liikmesriik võib komisjoni teavitada, kui ta on võrreldes eelneva aasta sama ajavahemikuga või II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise kohaldamise alguskuupäevale eelnenud kahe kuuga puutunud kahe kuni kaheteistkümne kuu jooksul kokku ühe või mitme kõnealust liikmesriiki puudutava asjaoluga, mis kujutavad endast artikli 8a lõike 1 punktides a, b, c ja punkti d alapunktis i sätestatud peatamise alust.

2. Liikmesriik võib komisjoni teavitada ühest või mitmest asjaolust, mis kujutavad endast artikli 8a lõike 1 punkti d alapunktides ii ja iii, punktides e, f ja i sätestatud peatamise alust.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teadet tuleb põhjendada. Kohaldataval juhul sisaldab teade asjakohaseid andmeid ja statistikat ning üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud teate aluseks olnud asjaolude kõrvaldamiseks. Liikmesriik võib oma teates täpsustada, milliseid asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid artikli 8e lõike 1 kohane rakendusakt peaks hõlmama, esitades selle kohta üksikasjalikud põhjendused.

4. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõike 1 või 2 kohaselt saadud teatest viivitamata.

5. Komisjon vaatab käesoleva artikli lõike 1 või 2 kohaselt esitatud teate viivitamata läbi, võttes arvesse järgmist:

a) mõne sellise asjaolu esinemine, mis kujutab endast artikli 8a lõike 1 punktis a, b, c, d, e, f või i sätestatud peatamise alust;

b) mõnest sellisest asjaolust mõjutatud liikmesriikide arv;

c) nende asjaolude üldine mõju liidu rändeolukorrale, mida kajastavad liikmesriikide esitatud või komisjonile kättesaadavad andmed;

d) aruanded, mille on koostanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896 (*) asutatud Euroopa piiri- ja rannikuvalve, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/2303 (**) asutatud Euroopa Liidu Varjupaigaamet, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794 (***) asutatud Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) või muu asjaomane liidu institutsioon, organ või asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kui konkreetsel juhul asjaolud seda nõuavad;

e) teave, mille liikmesriik on oma teates esitanud võimalike artikli 8e lõike 1 alusel võetavate meetmete kohta;

f) üldine avaliku korra ja sisejulgeoleku aspekt pärast asjaomase liikmesriigiga konsulteerimist.

6. Lõike 5 kohase läbivaatamise käigus hindab komisjon ka viisanõudest vabastamise peatamise vajalikkust, proportsionaalsust ja tagajärgi.

7. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõike 5 kohase läbivaatamise tulemustest.

Artikkel 8c

1. Komisjon teeb korrapäraselt seiret artikli 8a lõikes 1 sätestatud peatamise aluseks olevate asjaolude olemasolu üle.

Komisjon seirab eelkõige ka seda, kas liiduga viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena II lisas loetletud kolmandad riigid täidavad jätkuvalt artiklil 1 põhinevaid erinõudeid, mida kasutati nende kodanike viisanõudest vabastamise asjakohasuse hindamiseks.

2. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu, kui tal on pärast asjakohaste andmete, aruannete ja statistika, sealhulgas mõnelt asjaomaselt liidu institutsioonilt, organilt või asutuselt saadud andmete, aruannete ja statistika analüüsimist konkreetset ja usaldusväärset teavet artikli 8a lõikes 1 sätestatud peatamise aluseks olevate asjaolude olemasolu kohta. Komisjon võtab seejärel vajalikud meetmed kooskõlas artiklitega 8e ja 8f.

Artikkel 8d

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 8c lõike 1 kohaselt tehtud seire kohta aruande, mis käsitleb neid kolmandaid riike, mis on kantud liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena II lisasse. Kõnealune aruandlus toimub vähemalt kord aastas seitsme aasta jooksul alates asjaomaste kolmandate riikide suhtes viisanõude kaotamist käsitleva õigusakti jõustumise kuupäevast. Pärast seda ajavahemikku esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule seire kohta aruande, kui ta seda vajalikuks peab või Euroopa Parlament või nõukogu seda taotleb. Aruandes keskendutakse kolmandatele riikidele, mille puhul komisjon leiab konkreetse ja usaldusväärse teabe põhjal, et nad ei täida enam teatavaid artiklil 1 põhinevaid erinõudeid, mida kasutati nende kodanike viisanõude kaotamise asjakohasuse hindamiseks.

2. Lisaks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud aruandluskohustusele esitab komisjon alati, kui ta peab seda vajalikuks või Euroopa Parlament või nõukogu seda taotleb, Euroopa Parlamendile või nõukogule aruande artikli 8c lõike 1 kohaselt tehtud seire kohta, mis käsitleb muid II lisas loetletud kolmandaid riike.

Artikkel 8e

1. Komisjon võtab vastu rakendusakti, millega peatatakse 12 kuuks kolmanda riigi kodanikele kehtinud viisanõudest vabastamine, kui:

a) komisjon on artikli 8b lõike 5 kohase läbivaatamise või artikli 8c lõikes 2 osutatud analüüsi põhjal otsustanud, et sellised meetmed on vajalikud, või

b) lihthäälteenamusele vastav arv liikmesriike on teatanud komisjonile artikli 8a lõike 1 punktis a, b, c, d, e, f või i sätestatud peatamise aluseks olevate asjaolude olemasolust.

2. Käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud otsuse tegemisel komisjon:

a) teeb asjaomase kolmanda riigiga tihedat koostööd, et leida artikli 8a lõikes 1 sätestatud peatamise aluseks oleva asjakohase asjaolu või asjakohaste asjaolude suhtes alternatiivsed pikaajalised lahendused;

b) võtab arvesse poliitilist konteksti, kaalul olevaid majandusküsimusi ja viisanõudest vabastamise peatamise tagajärgi liidu ja liikmesriikide üldistele välissuhetele asjaomase kolmanda riigiga, ning

c) võtab arvesse viisanõudest vabastamise peatamise tagajärgi asjaomase kolmanda riigi kodanikuühiskonnale, eelkõige juhul, kui inimõiguste olukord selles kolmandas riigis on halvenenud.

3. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud peatamist kohaldatakse asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate suhtes, võttes aluseks reisidokumentide asjakohased liigid ja asjakohasel juhul lisakriteeriumid. Kui otsustakse seda, milliste kategooriate suhtes peatamist kohaldatakse, hõlmab komisjon kättesaadava teabe põhjal kategooriad, mis on piisavalt laiad, et aidata tulemuslikult kaasa peatamise tinginud asjaolude kõrvaldamisele, järgides samal ajal proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 21. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev.

4. Komisjon esitab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusakti eelnõu artikli 11 lõikes 1 osutatud komiteele:

a) ühe kuu jooksul alates

i) artikli 8b lõike 1 kohase teate saamisest liikmesriigilt,

ii) artikli 8c lõikes 2 osutatud analüüsist Euroopa Parlamendi ja nõukogu teavitamisest või

iii) artikli 8a lõike 1 punktis a, b, c, d, e, f või i sätestatud peatamise aluseks olevate asjaolude olemasolu kohta teate saamisest lihthäälteenamusele vastavalt arvult liikmesriikidelt;

b) kahe kuu jooksul alates artikli 8b lõike 2 kohase teate saamisest liikmesriigilt.

Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Erandina käesoleva artikli lõigetest 1–4, artiklist 8b ja artikli 8c lõikest 2 võtab komisjon juhtudel, mis on põhjendatud olukorra kiireloomulisusega, ning kui tal on konkreetset ja usaldusväärset teavet mõne artikli 8a lõikes 1 sätestatud peatamise aluseks oleva asjaolu olemasolu kohta ning ta otsustab, et on vaja kiiresti tegutseda, vastu rakendusakti, millega peatatakse kõigi või teatavatesse kategooriatesse kuuluvate asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes viisanõudest vabastamine ajutiselt 12 kuuks. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Artikli 11 lõikes 1 ette nähtud komitee eesistuja kaalub määruse (EL) nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teises lõigus osutatud komitee koosoleku kokkukutsumise tähtaja lühendamist ja nimetatud määruse artikli 3 lõikes 5 osutatud kirjaliku menetluse kasutamist.

6. Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse käesoleva artikli lõike 1 või 5 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanike kategooriatelt viisanõudest vabastamise peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisat.

7. Kui komisjon on võtnud käesoleva artikli lõike 1 või 5 alusel vastu rakendusakti artikli 8a lõike 1 punktis g sätestatud peatamise alusel välissuhete või põhiõigustega seotud erinõuete täitmata jätmise tõttu või artikli 8a lõike 1 punktis h sätestatud alusel, millega peatatakse ajutiselt viisanõudest vabastamine kolmanda riigi kodanike puhul, kellel on diplomaatiline pass, teenistus- või ametipass või eripass, ei näe liikmesriigid artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt ette uusi viisanõudest tehtavaid erandeid. Liikmesriigid, kellel on asjaomase kolmanda riigiga kahepoolsed lepingud, võtavad vajalikud meetmed, et mitte kohaldada artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt vastu võetud erandeid.

8. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 7 kohaldamist, teavitab liikmesriik, kes võtab käesoleva artikli lõike 1 või 5 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanike kategooria suhtes artikli 6 kohaseid meetmeid, millega nähakse ette uued viisanõudest tehtavad erandid, nendest meetmetest komisjoni kooskõlas artikliga 12.

9. Peatamise kestuse ajal peab komisjon asjaomase kolmanda riigiga tõhustatud dialoogi asjaomaste asjaolude kõrvaldamiseks. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu dialoogi edenemisest ja tulemustest ning peatamise tulemuslikkusest.

10. Kui viisanõudest vabastamise ajutise peatamise tinginud asjaolud kõrvaldatakse enne käesoleva artikli lõike 1 või 5 kohaselt vastu võetud rakendusaktide kohaldamisaja lõppemist, võtab komisjon kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega vastu rakendusakti, et ajutine peatamine lõpetada.

Artikkel 8f

1. Kui artikli 8a lõikes 1 sätestatud peatamise aluseks olevad asjaomased asjaolud püsivad kolmanda riigi suhtes, kelle kodanikud on hõlmatud artikli 8e lõike 1 või 5 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga, võtab komisjon hiljemalt kaks kuud enne rakendusaktis sätestatud 12-kuulise peatamise kestuse lõppemist kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakti, millega muudetakse II lisa, et selle kohaldamine kõigi kõnealuse kolmanda riigi kodanike suhtes 24 kuuks ajutiselt peatada.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1, kui artikli 8e lõikes 1 või 5 osutatud rakendusakt, mis hõlmab kõnealuse kolmanda riigi kodanikke, võeti vastu artikli 8a lõike 1 punktis g sätestatud alusel välissuhete või põhiõigustega seotud erinõuete täitmata jätmise tõttu või artikli 8a lõike 1 punktis h sätestatud alusel, võib komisjon käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktiga peatada II lisa kohaldamise ajutiselt 24 kuuks asjaomase kolmanda riigi teatavate kodanike kategooriate suhtes, kes on kindlaks määratud kooskõlas artikli 8e lõikes 3 sätestatud põhimõtetega.

3. Lõikes 1 osutatud muudatuse tegemiseks lisatakse asjaomase kolmanda riigi nime järele joonealune märkus, milles märgitakse, et selle kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastamine peatatud, ning täpsustatakse selle peatamise kestus ja kohaldataval juhul kindlaks määratud asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriad. Delegeeritud õigusakt jõustub artikli 8e lõikes 1 või 2 osutatud rakendusakti kohaldamisaja lõppemisel.

Artikli 8e lõiget 7 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

4. Ilma et see piiraks artikli 6 ja käesoleva artikli lõike 3 teise lõigu kohaldamist, nõutakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisat.

5. Ilma et see piiraks artikli 8e lõike 7 kohaldamist, teavitab liikmesriik, kes võtab käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanike kategooria suhtes artikli 6 kohaseid meetmeid, millega nähakse ette uued viisanõudest tehtavad erandid, nendest meetmetest komisjoni kooskõlas artikliga 12.

6. Enne lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti kohaldamisaja lõppemist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohaldamise, komisjoni ja asjaomase kolmanda riigi vahelise dialoogi ning meetmete kohta, mis on võetud viisanõudest vabastamise ajutise peatamise tinginud asjaolude kõrvaldamiseks.

Esimeses lõigus osutatud aruandele võib lisada seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse. Sellisel juhul võtab komisjon kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakti, millega muudetakse II lisa, et pikendada viisanõudest vabastamise peatamise kestust, mis on kindlaks määratud käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga, kuni muudatuse jõustumiseni, millega viiakse viide asjaomasele kolmandale riigile I lisasse. Pikendamine ei tohi ületada 24 kuud. Viite juurde kuuluvat joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Kui artikli 8a lõike 1 punktis g sätestatud peatamise aluseks olevate asjaolude püsimise tõttu seoses välissuhete või põhiõigustega seotud erinõuete täitmata jätmisega või artikli 8a lõike 1 punktis h sätestatud peatamise aluseks olevate asjaolude püsimise tõttu kohaldati käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti käesoleva artikli lõike 2 kohaselt kolmanda riigi kodanike suhtes, kellel on diplomaatiline pass, teenistus- või ametipass või eripass, võib komisjon nimetatud delegeeritud õigusaktiga seotud aruandes märkida, et on vaja vastu võtta delegeeritud õigusakt, et pikendada peatamise kestust veel 24 kuu võrra. Sellisel juhul kohaldatakse käesoleva lõike esimest ja teist lõiku *mutatis mutandis*.

7. Kui viisanõudest vabastamise ajutise peatamise tinginud asjaolud kõrvaldatakse enne käesoleva artikli lõike 1 või 5 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti kohaldamisaja lõppu, võtab komisjon kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakti, millega muudetakse II lisa, et ajutine peatamine lõpetada.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2303, mis käsitleb Euroopa Liidu Varjupaigaametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 439/2010 (ELT L 468, 30.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj).“

3) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Artiklis 8f osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 28. märtsist 2017. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 punktis f ja artiklis 8f osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

c) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Artikli 8f alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 26. november 2025

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	M. BJERRE